

Večernik

Leto III. (X.), štev. 67

Maribor, petek 22. marca 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelk »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Kralj Albert ob mrliški postelji maršala Focha

NEPREGLEDNE MNOŽICE SE KLANJAJO MANOM NAJSILAVNEJŠEGA VOJSKOVODJE VSEH ČASOV. — ČASTEN GROB POLEG NAPOLEONA

PARIZ, 22. marca. Pred hišo pokojnega maršala Focha se zbirajo nepregledne množice naroda, ki prihaja iz vseh krajev Francije, da izkaže zadnjo čast največjemu francoskemu vojskovodji. V dolgih povorkah se pomika občinstvo skozi sobo, v kateri leži maršalovo truplo. Pokojnik je oblečen v uniformo, ki jo je nosil zadnje tri mesece svetovne vojne. Iz hiše žalosti bodo prepeljali maršala pred slavlolik Zmage, kjer bo položeno za dva dni na mrtvaški oder nad grobom Neznane vojaka. Od tam bo potem v slavnostnem sprevedu prepeljano v cerkev Notre Dame, kjer se bodo vršile velike pogrebne svečanosti. Maršala bodo pokopali v Invalidski cerkvi poleg Napoleona, največjega sina francoskega naroda. Dan pogreba pa še vedno ni določen. Najbrže se bo vršil šele v torek, da se omogoči prihod številnih inozemskih delegacij, ki so se priglasile. Iz vseh krajev Francije in sploh iz vseh evropskih držav prihajajo številni krasni venci. Sinoči se je poklonil manom velikega pokojnika med drugimi tudi belgijski kralj Albert, ki se je s posebnim vlakom pripeljal iz Bruselja, da izkaže zadnjo čast svojemu prijatelju in sodelavcu v svetovni vojni. Kralj je dolgo zamišljeno stal ob postelji, na kateri leži maršalovo truplo. Pozneje je posetil tudi pokojnikovo vdovo in ji izrazil sožalje vsega belgijskega naroda. Ob 20. uri se je kralj Albert zopet odpeljal v Bruselj.

BEOGRAD, 22. marca. Ministrski predsednik general Živković je poslal povodom smrti maršala Focha francoskemu ministrskemu predsedniku Poincaréju imenom naše vlade sočalno brzojavko.

Vrsta velikih katastrof

300 RUDARJEV ZASUTIH. — 114 OSEB ZGORELO V KINU. — LETALSKA NESREČA V CALAISU. — POŽAR V BUDIMPEŠTI.

NEWYORK, 22. marca. Včeraj popoldne se je pripetila v rudniku Timloku pri Parnasu strašna katastrofa, o kateri še ni znano, koliko človeških žrtev bo zahtevala. V glavnem rovu so se nenadoma pričeli širiti janski plini, nakar je kmalu sledila strašna katastrofa. Učinek eksplozije je bil tako silen, da je plast zasula vse rudarje, ki so bili takrat na delu. Domneva se, da je zasutih nad 300 delavcev. Na kraj nesreče so takoj prihiteli pomožni oddelki, gasilci in službe prosti delavci, ki so pod vodstvom inženjerjev pričeli z reševalnim delom. Vso noč so odkopavali zasute rove in do danes zjutraj rešili 86 rudarjev, ki so bili še živi, dočim je bilo 5 že mrtvih. Reševalna dela pa napredujejo zelo počasi in se je zato bati, da bo število smrtno ponesrečenih naraslo na preko 100. Katastrofa je v prvi vrsti posledica nezadostnih varnostnih naprav. Udrženje rudarjev bo vložilo proti podjetju tožbo ter zahtevalo odškodnino za vse smrtne žrtve in ostale ponesrečence.

MOSKVA, 22. marca. V Vladimirovu je pogorel kino, pri čemur je na-

šlo smrt 114 ljudi. Ogenj je nastal med predstavo in se je tako naglo razširil, da se ljudje niso mogli več rešiti.

BUDIMPEŠTA, 22. marca. Včeraj popoldne je nastal na budimpeštanskem tovornem kolodvoru Udvary na doslej nepojasnjen način požar, ki je v kratkem zajel skoro vse železniške objekte kolodvora. Eksploziralo je tudi več tankov petroleja, kar je nevarnost še povečalo. Gasilci so šele danes zjutraj ogenj omejili in preprečili nadaljnjo katastrofo.

PARIZ, 22. marca. Predvčerajšnjim je bilo mesto Calais priča strašne letalske nesreče. Veliko potniško letalo zračne proge London—Oslo se je moralo namreč prisilno spustiti na tla. Ker pilot ni imel časa, da bi poiskal kak drug kraj, je pristal kar na cesti sredi mesta. Pri tem pa se je zaletel na rob tlaka, krila pa so zadela ob električni kandelaber in se popolnoma razbila. Pilot je oblašal takoj mrtev, dočim se od potnikov na čudežen način nikomur ni pripetilo nič hudega. Kakšen defekt je bil — apar — še ni ugotovljeno.

Pogajanja za prijateljsko pogodbo z Grško

BEOGRAD, 22. marca. Včeraj se je razširila vest, da bo prijateljska pogodba med Jugoslavijo in Grško podpisana že v nedeljo o priliki obiska grškega zunanjega ministra Karapanosa v Beogradu. Ta vest se je izkazala za povsem netočna in izvira iz nespornostnih med novinarji in zastopnikom zunanjega ministra dr. Kumanudija. Kakor se urad-

no poroča, se bodo povodom prihoda grškega zunanjega ministra Karapanosa v Beograd šele nadaljevala pogajanja za sklenitev prijateljske pogodbe med obema državama. Za enkrat še ni dosežen sporazum niti glede vprašanja, ali naj se sklene pogodba po vzorcu grško-italijanske ali pa francosko-jugoslovanske pogodbe. Kakor poročajo iz Aten, je grški ministrski predsednik Venizelos izrazil željo, da bi se pogodba podpisala na grški narodni praznik dne 25. marca, po starem koledarju.

da bi bil naš Maribor, ako bi izgubil sedež oblasti, silno prizadet v svojem letnem in naglem razvoju. Toda lokalni oziri ne igrajo pri tako dalekosežni in splošni odločitvi nobene vloge. To je bi-

lo preje, a sedaj upamo, da nikoli več. Zato pa mislimo, da naš Maribor in njegova oblast lahko z mirnim srcem čakata na končno odločitev, ki je v rokah sedanjega vlade.

Geografsko društvo na uni- verzi v Ljubljani

Geografsko društvo v Ljubljani je tekom svojega sedemletnega obstoja postalo važen kulturni činitelj ne samo doma, temveč tudi v inozemstvu. Največje kulturno delo, ki ga vrši Geografsko društvo, je izdajanje znanstvene revije »Geografskega vestnika«, čegar triletniki so že izšli, četrti pa je sedaj v tisku. Z izdajanjem te revije se je seveda zelo pospešilo geografsko raziskovanje Slovenije. Od rezultatov teh raziskovanj ne bodo imeli koristi samo geografi in pripadniki sorodnih strok, temveč v veliki meri tudi narodnogospodarske panoge. Za inozemstvo je izdajanje geografske revije nekako kulturno merilo in zrcalo vsega naroda; tudi narodnostnopolitični razlogi nas torej silijo, da zagotovimo »Geografskemu vestniku« obstoj. Žal, da list s samo naročnino ne more izhajati, temveč mora biti njegov obstoj odvisen od večjih ali manjših podpor, ki mu jih naklonijo ustanove in oblasti.

Na občnem zboru Geografskega društva je bilo v ospredju poročilo o izdajanju revije, ki naj bi se čimdalje bolj širila tudi med širše kroge naših inteligentov. Geografsko društvo se dobro zaveda, da je ena njegovih glavnih nalog izdajati geografsko revijo, jo ohraniti na dosedanj višini in ji zagotoviti obstoj.

Geografsko društvo si je zasnovalo za bodoče poslovno leto delovni program, v katerem je razen navedenega ena poglavitnih točk prireditve kongresa jugoslovanskih geografov v Ljubljani. Po teh vidikih se je sestavil novi odbor, ki sestoji iz naslednjih gg.: univ. doc. dr. Anton Melik, predsednik; dr. Jože Rus, podpredsednik; dr. Ivan Rakovec, tajnik; Fran Pengov, štud. phil., blagajnik; Svetozar Ilesić, cand. phil., knjižničar; dr. Valter Bohinec, prof. Silvo Kranjec, Dragotin Stepišnik, cand. phil., odborniki, ki jim je poverjena specialna naloga organizirati kongres; dr. Božo Škerlj, referent za prirejanje predavanj; prof. Josip Breznik, notar Mate Hafner in dr. Roman Savnik, revizorji.

Pri delu se je ponesrečil

kovač v delavnici državne železnice 36-letni Martin Berik. Odrngalo mu je dva prsta desne roke. Poškodba je take narave, da so morali ponesrečenca na zdravniško odredbo z rešilnim avtom odpremiti v bolnico.

Kap je zadela

67letnega slugo Spodnještajerske posodilnice Jakoba Stamparja. Rešilni oddelek ga je odpremil v bolnico.

Z vrvm se je rešil

včeraj bede in pomikanja 68letni Vavilav Dvořak, uslužbenec na posestvu Reichenberg v Lajtersperku. Mrtvega so prepeljali v mrtvašnico na pokopališču na Pobrežju. Svoje dejanje je izvršil v trenutku duševne zmedenosti.

S policije.

H Grafu so oddali Zinko Tanedl radi tatvine, Jožico Škipač radi prepovedanega povratka, Jakoba K. radi razganjanja in razbijanja na stanovanju ter Silvestra Gartnerja in Jakeca Herzenbergerja, dva mlada ciganciča - radi splošnega suma. — Prijav in poročil je bilo vložnih z vseh stražnic 18. —

Najdena krava.

Posestnik Franc Ozmec je javil mariborski policiji, da so mu hoški orožniki v sredo izsledili njegovo kravo, ki jo je neznanec odvedel skrivaj iz hleva, kakor smo že pred dnevi poročali. Izmaknjena krava je bila pri nekem mesarju v okolici Maribora.

Kaj bo z našo oblastjo?

Že pod prejšnjimi vladami so se ukvarjali z načrtom preureditve sedanjih oblastnih samouprav. Parletna doba njihovega obstoja je namreč pokazala, da jih je preveč in zato tudi uprava predraga. Pri prvotni razdelitvi države na oblasti niso namreč prihajali vedno v poštev samo gospodarski in kulturni vidiki, ampak so igrali veliko vlogo tudi lokalni in politično partizanski interesi. Zato se upravičeno pričakuje, da bo sedanja vlada, katero vodi glavno načelo — blagor naroda in države, posegla tudi v to vprašanje in je rešila tako, da bo le narodu in državi v prid.

Znano je, da spada naša mariborska oblast teritorialno med majhne oblasti, katere bodo prišle pri ukinjenju v poštev. A po številu prebivalstva je med največjimi, ki naj bi ostale. Torej sta že v tem dva vidika, ki si nasprotujeta. Kateri bo zmagal?

V prejšnjih vladah sta obstojala glede naše oblasti dva načrta. Ena struja je hotela obe slovenski oblasti združiti v eno in tako ustvariti zjednjeno Slovenijo, druga struja je pa nameravala obdržati ljubljansko in mariborsko oblast ter njun delokrog teritorialno povečati. Torej zopet dvoje nasprotujočih si naziranj.

Akt našega vladarja od 6. januarja odločno povdaria tendenco, zabrisati vse plemenske in verske razlike. Ako bi se torej sedaj ljubljanska in mariborska oblast — kakoršni sta sedaj — združili v eno upravno enoto, bi s tem ne bile zabrisane plemenske razlike. Nasprotno. Še pojačale bi se.

Ta razlog odločno govori za nadaljni obstoj tudi naše mariborske oblasti. So pa še drugi razlogi, ki jih bodo merodajni krogi gotovo upoštevali. K tem spadata predvsem gospodarski in kulturni moment.

Mariborska oblast je gospodarsko in kulturno zelo razvita. V tem oziru je gotovo med prvimi v vsej državi, ker se je razvijala dolgo dobo pod čisto drugimi vplivi in v drugačnih razmerah, kakor so se razvijali kraji drugih oblasti v naši državi. To je docela naravno. Gospodarska in kulturna stopnja pa določata tudi množino dela, namreč upravne dela. In tega je že v naši teritorialno majhni oblasti gotovo toliko in še več, kakor ga je v dveh ali še več drugih oblastih, ki gospodarsko in kulturno še niso tako razvite.

Nadalje ne smemo pustiti z vidika lego naše oblasti. Obmejne oblasti imajo ravno radi tega, ker so obmejne, mnogo in različnih poslov, ki pri oblastih v zadnjem ne pridejo v poštev. In čim važnejši — gospodarsko, kulturno in politično — je sosed, na katerega mejijo, tem večji je njihov posel, pa tudi tem odgovornejši. Mariborska oblast pa tudi v tem prednjači mnogim drugim oblastim v naši državi.

Tako smo omenili samo nekatere glavne vidike, katere je potreba upoštevati, in na katere se bo gotovo ozirala tudi sedanja vlada pri svoji odločitvi v tem vprašanju. Kakšna bo ta odločitev, seveda danes ne ve nihče. Gotovo na je,

25 let organizacije slovenskih trgovcev v Mariboru

V soboto 16. tm. zvečer se je — od širše javnosti skoro neopazeno — vršil občni zbor »Slovenskega trgovskega društva v Mariboru«, na katerem je bil predsednikom izvoljen g. Branko Mejovšek, podpredsednikom g. Drago Roglič. Naj ob tej priliki spregovorimo nekaj besed o zgodovini te najstarejše stanovske organizacije slovenskih trgovcev v Mariboru, ki je nedavno prekoračila 25. leto svoje zgodovine, to zlasti iz razloga, ker je v narodnem in gospodarskem pogledu imela ves čas svojega obstanka, predvsem pred prevratom, svoj veliki raison d'être, ki ga tudi še danes ni izgubila.

Pred prevratom je v Mariboru obvladoval vse javno življenje nemški, zlasti trgovski kapital, ki je bil glavni faktor germanizacijske politike pokojne Avstrije. Slovenec tu ni dobil niti službe niti lokala za obrt ali trgovino. Kar je bilo dotoka slovenskih ljudi z dežele, vse je utonilo v nemškem morju, z malimi izjemami nekaj zavednih Slovencev, ki pa so bili gospodarsko, finančno brez moči napram nemškemu kapitalu. Nemci so prenesli nacionalni boj na gospodarsko polje in brez usmiljenja zadušili vsak slovenski poskus v trgovini ali obrti. Vajenec in pomočnik sta morala čutiti in milostiti nemški.

Vkljub temu pa se je sčasoma etabli-ralo nekaj slovenskih trgovcev, mladih ljudi, ki se niso ustrašili boja in žrtve. L. 1903 so si ustanovili svoj klub (Ber-dajs, Hercog, Jančič, Železnik, Šikšaj, Puretič, Bašl, Sevšek), ki je začetkom l. 1904 priredil prvi slovenski trgovski ples v Narodnem domu. Nenavadno sijajen odziv na prireditvi je dal članom kluba novo spodbudo za nadaljevanje dela. L. 1908 je postal okvir kluba premajhen in ustanovilo se je »Slovensko trgovsko društvo« s pokojnim g. dr. Pipušem kot prvim predsednikom. Društvo si je postavilo za nalogo: Zabavo svojih članov, njih vzgojo in zlasti vzgojo trgovske mladine, zaščito članstva in slovenske trgovine sploh v gospodarskem pogledu. Ustanovilo si je lastni salonski orkester, sodelovalo pri predstavah Dramatičnega društva, prirejalo veselice, koncerte, izlete itd. Ustanovilo je klube slovenskih trgovcev v Ptuj, Gornji Radgoni, Ormožu. Priredilo je več tečajev za knjigovodstvo, stenografijo itd. Priredilo je 6. dec. 1908 velik slovenski trgovski shod za vso Spodnjo Štajersko v Mariboru, ter tudi kasneje v raznih krajih lokalne shode trgovcev in obrtnikov.

Ker se je medtem v Mariboru že pomnožilo tudi število slovenskih obrtni-

kov, ki pa niso imeli svoje organizacije, je društvo pritegnilo tudi obrtnike v svoj krog in se prekrstilo v »Slovensko trgovsko in obrtniško društvo«. Ker je naraščalo tudi število narodnozavednih trgovskih pomočnikov, je društvo l. 1912 ustanovilo poseben pomočniški odsek, ki ga je še jačalo s sistematskim preskrbovanjem služb slovenskim trgovskim in obrtniškim pomočnikom. Bavilo se je tudi že takrat z vprašanjem zavetišča za slovenske vajence v Mariboru.

Toda med tem je prišla vojna, in — kakor skoro v vseh društvih — je tudi v Slov. trgovskem društvu nastal zastoj. A takoj ob prevratu je zopet bilo na mestu in je stalo ob strani narodnemu svetu in obrtnim oblastvom s strokovnimi nasveti. Predsedstvo društva je l. 1919 prevzel znani narodni borec g. Ivan Šošarič, ki je vodil društvo do sedaj vseh 10 let v naši novi državi. Ker so si l. 1921 obrtniki ustanovili svoje posebno »Slovensko obrtno društvo«, se je »Slov. trgovsko društvo« zopet povrnilo na prvotni svoj temelj organizacije slovenskih trgovcev. Kot tako je bilo močna zaščita slovenske trgovine napram še tudi po prevratu predominantnemu nemškemu kapitalu. Sodelovalo je pri ustanavljanju raznih trgovskih združenj, delalo na izpopolnjevanju trgovskega nadaljevalnega šolstva, sodelovalo pri pripravi za ustanovitev Trgovske akademije, ter z vsem svojim delom pripomoglo do tega, da je slovenska trgovina in obrt v Mariboru počasi začela dobivati odločilni vpliv in da je tudi gremij trgovcev, poprejšnja nemška domena, postal slovensko lice in postal res splošna, samo strokovna organizacija trgovine.

Možje, ki so pred 25 leti sodelovali pri zgradbi prvih temeljev »Slov. trgovskega društva« in so vkljub največjim oviram in težkim žrtvam vztrajali, lahko danes s ponosom in samozvestjo v srcu gledajo nazaj na četrtoletje plodnega dela. Oni pa, ki so na zadnjem občnem zboru prevzeli vodstvo društva, se ne dvomno zavedajo, da društvo še vedno ni brez pomena niti v nacionalnem pogledu. Saj dobro vemo in vidimo, da se še vedno cele trume slovenskih fantov po nemških trgovinah raznarodujejo in odtujujejo svoji slovenski krvi. Zakaj nemški kapital še vedno ni popustil svojih nekdanjih političnih metod. Tu je treba zlasti zastaviti delo, slovensko mladino v trgovini in obrti je treba očuvati pred potujčevanjem. Vprašanje vajeniškega doma za slovenske vajence je baš iz tega vidika aktualno, kakor je bilo nekoč.

Ljudska univerza v Mariboru.

Ponovno opozarjamo na »Veseli večer«, ki ga priredi priljubljeni humorist Alojzij Stadlmayr danes ob 8. zvečer. Kot lansko leto si je izbral iz svetovne literature tudi letos najlepše sadove človeškega humorja in nudi nam jih bo v prosti besedi in s petjem. K petju preskrbi spremstvo na klavirju koncertna pianistka ga Apihova. V torek, 26. tm. bo predaval univ. prof. dr. Bilimović iz Ljubljane o revoluciji evropskega gospodarstva in boljševizmu.

Gospa Maja Strozzi - Pečič,

operna pevka iz Zagreba, bo sodelovala na koncertu učiteljskega pevskega zbora, ki bo v Mariboru 6. aprila. Pevski zbor bo izvajal svatovske pesmi njenega sina, mladega hrvatskega skladatelja Borisa Papandopulo-Pečiča, pri katerih ima sopran-solo silno višino in jih je sin pisal izrecno za glas svoje matere. Vstopnice so v predprodaji v trgovini g. Zlate Brišnikove in g. Höferja v Ulici 10. oktobra.

Obvestila »Študijske knjižnice« v Mariboru.

Od 28. marca do 2. aprila ostane knjižnica zaprta. Tedenski naročniki naj izmenjajo knjige 27. tm. v dobi od 15.—18. ure.

Seja upravnega odbora Aero-kluba.

Drevi ob 20. bo v Grajski kleti seja upravnega odbora Aero-kluba. Naša krila

Mariborski in dnevi drobiž

Mariborski občinski svet

Sinočnji nejavni seji občinskega sveta je predsedoval župan dr. Juvan, ki je uvodoma sporočil, da je prejel že od več strani opozorilo, da se namerava preestiti kontrolo dohodkov v Beograd. Občina bo zato intervenirala, da ostanejo v Mariboru.

Za razširjenje otroškega vrtca v magdalenskem predmestju se najame posojilo v znesku 150.000 Din in se prične z adaptacijo takoj.

Na predlog obč. svet. dr. Strmška je bilo dalje sklenjeno intervenirati pri prosvetnem ministristvu, da bodo spričevala otrok v ljudskih šolah oproščena kolkovine, ker gre le za obvestilo staršev o šolskem uspehu. Izvršili se bodo tudi potrebni koraki, da uslužbeniški davke ne bo delal zapreke za podelitev ubožnih spričeval.

Občinski svet se je dalje izrekel v principu za podaljšanje stanovanjske zaščite preko 1. maja, s čemur je bila rešena na zadnji seji nastala »afeta«, ki je končala z nerazumljivim eksodusom socializistov.

Jeli Kukovec je bila dovoljena postavitev paviljona za prodajo tobanih izdelkov na vogalu Vetrinjske ulice in Glavnega trga. — Ob desnem bregu Drave se napravi promenadna pot. — Na vogalu Aleksandrove ceste in Sodne ulice postavi mestno električno podjetje električno razsvetljen kiosk z uro in reklamami.

Končno je bil za proučevanje vprašanja ureditve mestne zastavljavnice izvoljen poseben pododsek, ki ima nalogo, da poroča občinskemu svetu. V odseku so občinski svetniki: dr. Veble, Kejžar, Pečijan in Pirmer.

Nov težek udarec za Maribor.

Kontrola dohodkov generalne direkcije državnih železnic ekspozitura v Mariboru se do poletja premesti v Beograd. V sredo se je mudila tu tričlanska komisija iz Beograda ter določila osebo, okrog 60 uradnikov za premostitev. Ker je večina od njih poročena, bo to zopet udarec za Maribor, ki polagoma zgublja urad za uradom ter postaja vedno manj važno mesto, osobito še, če se ukine oblastna skupščina. Poslopje, kjer so sedaj nastanjeni uradi kontrole dohodkov, se preuredi za šolske prostore. Premeščena kontrola dohodkov bo v Beogradu samostojen urad ministristva saobračaja za pregled nad celokupnimi dohodki železnic.

Iz državne službe.

Višji davčni upravitelj pri bivšem davčnem okrajnem oblastvu v Ptuj g. Jakob Malinger je premeščen kot davčni kontrolor k davčni upravi v Gornjo Radgono. — Finančno ministristvo je odredilo, da se sedež oddelka finančne kontrole v Ljubnem premesti v mesto Gornji grad in podredi sreski upravi finančne kontrole v Šoštanj.

Olepševalno društvo v Mariboru.

Sinočnji se je vršila prva seja novo izvoljenega odbora Olepševalnega društva, ki se je konstituiral sledeče: predsednik podžupan dr. Lipold, podpredsednik ravnatelj Jakob Zupančič, tajnik žel. uradnik Ludvik Pribil, blagajnik svetnik Ivan Knop.

Končno dogovor glede javnega kopališča v Mariboru.

Vprašanje zgradnje novega moderne javnega čistilnega kopališča v Mariboru se bliža svoji rešitvi. Mariborski občinski svet je namreč že pristal na vse protipredloge, ki jih je stavil Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani mestni občini glede financiranja javnega čistilnega kopališča, ki bo združeno s fizikalnim kopališčem in ambulatorijem Okrožnega urada. Pričakovati je torej, da se bo z zgradbo kopališča, ki bo stalo na vogalu Kopališke in Marijine ulice, pričelo že v najkrajšem času.

Podpora mestne občine za vajeniško razstavo.

Mariborski občinski svet je dovolil Obrtnemu društvu za prireditev razstave obrtniških vajencev podporo v znesku 5000 Din.

Za pospeševanje gradbene podpetnosti.

O priliki proračunske razprave je na predlog referenta, podžupana dr. Lipolda občinski svet sklenil, da bo podpiral privatno gradbeno podjetnost v Mariboru tudi s tem, da prevzame jamstvo za 80 odstotkov predvidenih gradbenih stroškov pod pogojem, da se investirani kapital amortizira v 15. letih in da se anuitete redno plačujejo. Tega sklepa občinskega sveta se je poslužilo že več privatnikov in je bila na sinočnji seji zaskurano garancija že trem prošnikom.

Trgovine in praznik Mariljinega označenja.

Trgovski gremij opozarja vse trgovce mesta Maribora, da ponedeljek dne 25. tm. po ministrski naredbi o delavnem času ni praznik, marveč je dovoljeno delati v trgovinah ves dan, slično kot ob delavnikih.

O prekupčevalcih v Mariboru.

Zanimiv sestanek se je vršil v četrtek zvečer v prostorih trgovskega gremija. Sestali so se tukajšnji starinarji, ki so spravili na dan neverjetno število konkretnih slučajev, kako se razni ljudje bavijo s prekupčevanjem starega pohištva, oblek, perila, čevljev itd., obiskujejo v to svrhu privatna stanovanja in sodne dražbe, prekupčujejo ukradeno blago in kako so že marsikoga občutno opeharili, da je prišel ob prodane predmete, ne da bi dobil za nje plačilo. Storili so se primerni sklepi o bodočem zasledovanju teh prekupčevalcev, občinstvo se pa svari pred njimi, ker so vmes tudi nevarni elementi, ki pridejo v stanovanja zato, da si jih ogledajo in je marsikako tatvino ali vlom pripisovati tem ljudem. Legitimni starinarji stoje pod strogim policijskim nadzorstvom, zato opozarja trgovski gremij, naj se vsakdo, ki misli kaj prodati, obrne nanje, druge prekupčevalce pa naj kategorično odklanja.

Vabilo!

Tvrdka Julio Meinl d.d.

podružnica v Mariboru, Gosposka ul. 7
priredi dne 21., 22. in 23. marca

poskusno kuhanje čaja,

h katerem si usoja cenj. odjemalce kakor tudi prijatelje čaja sploh, najljubše vabiti.

598

Prva lastavica v Mariboru.

Z vojaškimi letali, ki so pluli včeraj nad našim mestom, se je pojavila tudi prva lastavica, ki je kar tekmovala z avioni v letanju. Morda se bo ta ljubka živalica še kesala svojega preneglega prihoda, ali pa nam je prinesla veselo vest, da je zmaga Vesne že končno zavladala v naših pokrajinah!

Orožni listi.

Policijski komisariat javlja, da bodo policijsko kaznovani vsi oni imetniki starih orožnih listov, ki jih še niso predložili v podaljšanje, ako ne store tega najkasneje do 25. tm.

Pazite na kolesa!

Čim je nastopilo lepše vreme in so se ceste vsaj nekoliko posušile, beleži policijska kronika znatno povečano agilitatov, ki segajo po kolesih. Včeraj sta bili prijavljeni v mestu samem dve tatvini biciklov. Franju Fariču, ključavničarskemu mojstru s Pobrežja, je nezna nec sunil ob pol enajstih dopoldne iz sodne palače tisoč dinarjev vredno črno pleskano kolo. Zvečer ob pol osmih pa si je nekdo izposodil izpred hiše št. 14 na Slomškovem tgu 1200 Din vredno črno pleskano kolo z zvončke Ideal, last upokojenega železničarja Ivana Kokovniak.

Občni zbor trgovskega gremija.

Trgovski gremij v Mariboru opozarja na svoj občni zbor, ki se bo vršil jutri v soboto, ob pol 20. uri v Gambriinovi dvorani. Zlasti se opozarja na važne predloge o sprejemanju vajencev in o trgovski nadaljevalni šoli, ki pridejo na dnevni red, zato je važno za vsakega trgovca, da se občnega zbora udeleži.

Donski kozaki

(balela, afa, j... petje) dnevno v Veliki kavarni.

600

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Petek, 22. marca. Zaprto.

Sobota, 23. marca ob 20. uri »V agoniji«, ab. B. Kuponi.

Nedelja, 24. marca ob 20. uri »Jesenski manever«. Zadnjikrat. Gosťovanje gđ. Lubejeve in g. Bratuša. Kuponi.

Ponedeljek, 25. marca ob 15. uri »Lumpacij-vagabund«. Zadnjikrat. Znižane cene. Kuponi. — Ob 20. uri »Adieu Mimi«. Kuponi. Znižane cene.

Gostovanje Lubejeve in Bratuša v Mariboru. V nedeljo, 24. marca gostujeta bivša mariborska, zdaj zagrebška člana, gđ. Marica Lubejeva in g. Ciril Bratuž v »Jesenskem manevru«, kjer sta že lani dosegla kar največje simpatije. Opozarjamo, da bo to zadnja predstava te vesele operete na mariborskem odru.

Sprememba gledališkega repertoarja. Radi službene odsotnosti vojaške godbe se mora sobotni (23. marca) repertoar in abonma spremeniti: Namesto »Poljske krvi« (za ab. A.) se vprizori »Agonija« za ab. B. V nedeljo je vojaška godba zopet prosta in se bo vršilo gostovanje Lubejeve in Bratuša v »Jesenskem manevru«, ki se vprizori zadnjikrat.

Oljčni dan priredi Jugosl. Matica, podružnica Maribor v nedeljo, dne 24. marca.

Porazna sodba o Zeileisu

DUNAJSKI RENTGENOLOG DR. SCHWARZ SE PRIDRUŽUJE DR. WITTMANNU V BOJU PROTI ZEILEISU.

Znani dunajski rentgenolog profesor dr. Gottwald Schwarz je podal nedavno naslednjo zanimivo izjavo o Zeileisu, čudodelnem zdravniku v Gallspachu v Avstriji. Ker smo na tem mestu citirali svoječasno tudi mišljenja drugih znanstvenikov v tem problemu, ne smemo opustiti neomenjenega niti Schwarzovega prepričanja, zlasti ker se sklicuje tu in tam tudi na izjave istih kapacitet. Schwarz trdi dobesedno:

Zeileis ni drugega kakor mazač največjega in najmodernejšega stila. Redko na katerega drugega se more tako dobro nanašati definicija mazaštva kot na njega. On zdravi ljudi, ne da bi imel za to niti najpotrebnejšega pripravljalnega znanja ali osnovne vednosti in je pravi verni duhi slovitega italijanskega mazača grofa Mathei-a, ki si je na isti način pridobil imovino v vrednosti deset milijonov lir. — Glede uspehov, ki naj bi jih imel Zeileis, je pa stvar taka: Pri različnih organskih boleznih ni pokazal možnosti enega uspeha. Pač pa je pri takih obolenjih prizadel bolnikom že sila veliko škodo! Pri velikem številu živčnih bolezni, ki so brez vsake organske podlage, pa ni čuda, če ima mož z znatno sugestivno močjo tudi vidne ali bolj navidezne uspehe. In potem glede Zeileisovih dijagnoz: Kdor ve, kako izredna previdnost, kako subtilne metode fizikalnega preiskovanja bolnikov so običajno potrebne, da se ugotovi v posameznem primeru pri kroničnih boleznih prava dijagnoza — ta bo hitro spoznal, da temelji Zeileisovo postopanje z Geisslerjevo cevjo, s katero daje na uro kar po osemdeset dijagnoz, na navadnem preračunem triku. Tudi dejstvo, da noče Zeileis svojega načina ugotavljanja bolezni zaupati nikomur drugemu, kaže vsakemu količkaj mislečemu človeku, da gre le za veliko sleparijo. Da vzbuja Zeileis tudi preko avstrijskih meja neljubo pozornost in da se celo nemški zdravniki smatrajo poklicane javno proti njemu nastopiti, dokazuje tudi izjava znanega

monakovskega zdravnika dr. Wittmanna v Monakovskem medicinskem tedniku. (Wittmannovo mišljenje smo podali tudi v »Večerniku«.) Pri tem ne smemo pozabiti, da vlada v Nemčiji v nasprotju z Avstrijo (in seveda tudi našo državo) takozvana prostost zdravljenja in da mora biti tak mazač že prav velikanski škodljivec ljudstva, ako ga kdo v javnosti razkrinka. Na tem ne spremeni prav ničesar niti dejstvo, da so se našli tako v Avstriji kakor tudi v inozemstvu celo zdravniki, ki nudijo praktično in teoretično pomoč Zeileisu. To praktično podporo izvajajo tako, da priganjajo k njemu bolnike, pri teoretični pomoči pa mislim predvsem na nekega dr. Wendta (ki smo ga tudi že citirali v »Večerniku«), profesorja fiziologije na Finskem. Wendt smatra gallspachsko tajnost za rešeno in trdi, da se res lahko ozdravijo razni bolezenski pojavi na organih, ako jih pravočasno poboža Zeileis s svojo cevko. K temu bi samo pripomnil, da se na gotovo površje kože vedno projicira cela vrsta organov, tako da je nesmiselnost takega prepričanja za poznavalca patologije uprav na dlani ležeča. Vsekakor je treba priznati gospodu Wendtu, da je sicer doktor medicine in doktor filozofije, ni pa nikak praktičen zdravnik!

Na vprašanje nekega znanca, ni-li tudi zdravniku dovoljeno posluževati se sugestije pri zdravljenju bolnikov, je odgovoril prof. Schwarz: Zdravnikova naloga je, da uporabi v dolgoletnem študiju pridobljeno znanje pri svoji metodi zdravljenja. Vnaprej se ne bo zdravnik nikdar posluževal sugestije, ker se ž njo nikdar ne doseže trajno zdravje. Tam pa, kjer znanstvena medicina ne more več pomagati, se mora pogosto poprijeti tudi zdravnik takozvane »pobožne prevare«. Vedno pa ovira zdravnika dvojne stvari v njegovi sugestivni moči: Njegovo znanje in čast ter poštenost. Ljudje Zeileisovega kova pa bodo nedvomno našli vedno svojo publiko. Upam, da jim vendar le ne škoduje preveč!

Moderna Amaconka

ŽENSKÉ GRUDI SO ORGAN, KI JE ODVEČ.

Sodobnost je gotovo najnemirnejše in najnervoznejše razdobje v zgodovini človeštva. Nestrpnost vlada v vseh nehanjih in dejanjih družbe. V iskanju nečesa novega so se razpihale, strasti do blaznosti in zaman iščemo pomirjenja v fantastičnih novotarijah, ki se vedno bolj oddaljujejo od normalnega pojmovanja treznosti.

Hladnokrvno in povsem mirno se je zaupala Amerikanka Violetta Maurice, ki velja za atletinjo, kirurškemu nožu in si dala odstraniti grudi. Čin, ki ga lahko označimo le kot dejanje blazne ženske, opravičuje ameriška »junakinja« s primerom iz grške mitologije. Češ, ako so si dale Amaconke v stari dobi odrezati prsi, da so lažje vihtele meč in kopje, čemu ne bi njihove moderne sestre storile isto v svrhu razbremenitve. Toda razlika je v tem, da je gospodična Maurice v amputaciji doslednejša, kajti odrezati si je dala obe strani, dočim je bila Amaconkam v nadlego pri vojskovanju le desna stran. Moderna Amaconka opozarja, da je že skrajni čas, da se nežni svet odloči k temu koraku, zlasti pa one ženske, ki jih prsa ovira pri opravljanju težjih poslov, katere so doslej smeli vršiti le privilegiranci — moški.

Prsa zadržuje gibanje mišic in nudi možnost prizadevanja občutnih bolečin. Violetta pravi, da je izvršila operacijo iz popolnoma praktičnih razlogov. Organ, ki je popolnoma nekoristen in v napoto, je treba odstraniti. Prepričana sem, da bi si dal vsakdo odrezati nepotreben šesti prst, ako bi z njim prišel na svet.

— Mar ni bila operacija nevarna? Mar niste morali pretrpeti mnogo bolečin? — so vpraševali mnogi drzno atletinjo.

— Prav nič. Operacijo je pred tremi meseci izvršil znani kirurg Kavalls. V postelji pa sem morala ostati vsega samo osem tednov. Malenkost! Odstranil

je osem funtov mesa, kar je za šoferja ali motociklista velikega pomena. Vsaka ženska, ki hoče pridobiti na močnatosti in uživa v delih, ki jih opravljajo moški, bo sledila mojemu zgledu.

Poročevalec »Chicago Tribune« je v zadevi, ki je po vsej Ameriki vzbudila veliko senzacijo, zaslišal uglednega ameriškega zdravnika ki mu je dejal, da s kirurškega stališča operacija ne povzroča nikakih težkoč, da pa je ogorčen nad tako nesmiselnostjo.

Vsekakor si gospodična Maurice ne bo z lahkoto pridobila pristašinj, ki bi ji slepo sledile, kajti amputacija prsi je vendar nekaj več, kakor poslednja modna novost. Feministke se zaenkrat po večini vzdržujejo mnenj in na številna vprašanja, ki jim jih stavlja presenečeni in začuden svet, ne odgovarjajo, čeravno so glede svojih činov prav gostobesedne. Le advokatinja Odette Simond, ki je sicer vneta feministka, je izjavila nekemu novinarju, da se ji čin moderne Amaconke gnusi kot feministki, zlasti pa kot ženi.

Hero in Leander v moderni izdaji

Budimpešta je imela te dni svojo ne navadno senzacijo. Vršila se je namreč z velikim sijajem poroka nekega zamorskega milijonarja iz Amerike s hčerko pred kratkim umrlega visokega ogrskega državnega uradnika. Oba sta se seznanila v Parizu, kjer sta študirala na sorbonski univerzi. Pred kratkim je prišel John Sutherland, zamorski bogataš in veleposelnik v državi Minnesoti v Združenih državah, že kot srečen ženin po svojo nevesto v Budimpešto, kjer se je vršila v tork poroka. Takoj po poroki sta odpotovala oba v Ameriko, kjer bo sta preživela medene tedne na posestvu mladega soproga.

Banditska ljubezen

V Varšavi se je pred dnevi odigral v tamkajšnji bolnici nenavaden zločin, ki je razburil vse mesto. Že leto dni sta bila sprta vlomilca in roparja Brdzezinski in Duznekiewicz. Oba sta bila tovariša na banditskih pohodih, toda smrtna sovražnika radi ljubezni, ki sta jo izkazovala istemu dekletu. Mlada Vanja Drabudova se je odločila za Brdzezinskega, kar je jezo njegovega tekmeca še bolj razvnelo. Pred dnevi je Vanja zbolela in so jo prepeljali v bolnico, kjer jo je njen izvoljenec posetil. Nenadoma pa je vstopil v oddelek, kjer je ležala pacientka, Duznekiewicz in zakričal svojemu tekmecu: »Umakni se, ali pa te ubijem!« Brdzezinski je ostal miren, se dvignil s postelje svoje izvoljenke, potegnil iz žepa samokres in ustrelil svojega tovariša, ki se je zgrudil na tla. Ko je počil strel, sta planila v sobo dva pajdaša umorjenega, toda takoj zbežala, ko sta videla na tleh truplo smelega ljubimca. Brdzezinski je vtaknil orožje v žep in zopet sedel na postelj lepe Vanje, kakor bi se ne bilo nič pripetilo. Vanja se je ljubko smehljala in bila navdušena radi odločnosti svojega izvoljenca. Ostale bolnike pa je prevzel strah in pričeli so klicati na pomoč. Ko so prihiteli v dvorano bolničarji in zdravniki, je zločinec mirno dejal: »Ne bojte se, storil sem samo svojo dolžnost. Poravnal sem star račun!« Policiji, ki ga je odvedla v zapore, se ni ustavljal.

Strahote lakote na Kitajskem

Misijonarji, ki prihajajo iz Kitajske, pripovedujejo o strahotah pustošenja strašne lakote. Najbolj so prizadete severne pokrajine, kjer je od 10 milijonov prebivalcev pomrlo 500.000 oseb radi lakote, a jih je še najmanj dva milijona obsojenih v strašno smrt. Glad je posledica dveh nerodovitnih let. Mase prebivalstva se selijo v plodnejše južne predel, toda le malo jih je, ki uidejo usodi. Boda obubožanega ljudstva je tako velika, da ne pomagajo in ne zaležejo dobrodelne akcije, kajti milijone gladujočih se ne more nasititi s podporami dobrotnikov. Narod beži iz opustošenih krajev in predeli severne Kitajske ostajajo neobljedeni in neobdelani. Često se dogaja, da prodajajo svoje otroke, ki so jim v veliko breme. Dekleta stanejo 5—10 dolarjev. Vlada se sicer trudi, da bi ublažila strašno pustošenje bode in gladu, toda sredstva so naravnost neznatna in tudi prometne prilike so tako slabe, da je gladujočim nemogoče pravočasno priskočiti na pomoč. Razen tega prežijo ob cestah razbojniške tolpe, ki opleniijo sleherni pomožno ekspedicijo, dočim ljudstvo gine v masah. Najstrašnejši pa so pojavi ljudžrstva, ki se vedno množijo. V pomanjkanju in stiski so pričeli uživati človeško meso, kar se prav hitro udomačuje in pomeni za deželo največje gorje.

Banket učenjakov

»American Institute of Science« je nedavno priredil banket, ki je vreden fantazije Edgarja Allana Poe-a. Pri kosilu so učenjaki uvodoma zavžili porcijo solnčnih žarkov, katere so servirali kondenzirane na malih krožnikih v obliki školjk. Jed je neke vrste kvas, ki odseva v električnih žarkih, a so jih učenjaki nazvali solnčne žarke. Sledile so nato jedi, ki niso še nikdar videle tržišča, ampak so jih za banket učenjakov priredili v kemičnih laboratorijih. Servirali so tudi umetno kavo, ki je gostom močno prišla. Tudi sladkor za kavo so pridobili kemiki umetnim putem. Po obilnem nenavadnem kosilu so sledile najrazličnejše atrakcije, ki bi naj dale banketu učenjakov čim svečanejšo obeležje. Neki kemik je prižgal šibico, ki je pri izgorevanju več minut povzročala čudne glasove. Zdelo se je, kakor da je v tanki palčici skrit tajinstven orkester. Drugi učenjak je z malim strojem razsvetljeval dvorano. Aparat pa je poleg svetlobe proizvajal tako magnetno energijo, da je z lahkoto zmogla težo odraslega človeka. Elektrotehnik so manifestiral tudi aparat za proizvodnjo strel. Novodobni Jupiter je s strašnimi strelami več minut razsvetljeval vso dvorano. Zabavo je zaključil specialni film »Jupiter in njegovi sateliti«. Film je prikazoval razvoj velikega planeta in njegovih satelitov.

Sport

Občni zbor ISSK Maribora.

ISSK Maribor bo imel svoj XI. redni občni zbor v torek, dne 26. tm. v restavraciji Narodnega doma ob 20. Dnevnem red: 1. Čitanje zapisnika minullega občnega zbora, 2. poročila funkcionarjev, 3. poročilo preglednikov računov, 4. volitve, 5. sprememb apravi, 6. slučajnosti.

Sodniška sekcija ZNS—službeno.

V nedeljo sodijo: ob 10. uri ISSK Maribor—SK Svoboda g. dr. Planinšek, ob 15. uri SK Rapid—SK Železničar g. Nemec. Klubi se opozarjajo, da imajo brezplačen vstop k tekmam samo oni člani sekcije, ki se lahko izkažejo z legitimacijo ZNS ter kandidati z legitimacijo, potrjeno od ZNS in MOLNP. Kandidati dobe izkaznice pri tajniku poverjenišтва. — Tajnik.

Beograjska hazenska podzveza

razpolaga s 30 družinami. Prvenstvene tekme se pričnejo 31. marca in bodo trajale najmanj dva meseca. Po končanem prvenstvu bo gostovala na teritoriju BHP družina ISSK Maribora.

Hazena v Rumuniji.

Doslej je bilo o hazeni v Rumuniji le malo slišati. Doznava pa se, da ima samo Arad 12 družin, Temešvar 4 in Zombolja eno. Med 17 družinami je pet zelo dobrih, ki so se močno približale kvaliteti naših vodilnih klubov. Hazena je torej uvedena doslej v Češkoslovaški, v Franciji, Bolgariji, Jugoslaviji in Rumuniji.

Žrtve ljubosumnega atleta!

Pri malem potujočem cirkusu, ki je nad teden dni gostoval v Požunu, je veljal za največjo atrakcijo mladenič Hasan Mohamed, rokoborec po poklicu in požiralec ognja in mečev. Med artisti pa se je nahajala tudi mlada Albina Schulz, ki je bila krepkemu Marokancu izredno všeč. Izkazoval ji je mnogo pozornosti in ji vdano služil. Toda novi kraji — novi ljudje, Požunski mladeniči niso prezrli brhkega dekleta in dekle se ni branilo njih kavalirstva. Gizdolini so se vrtili krog nje, kar je vzbudilo v Hasanu ljubosumje. Nekega večera je sedela lepa Albina v požunski kavarni, krog nje pa so se zbrali požunski kavalirji; zlasti jo je naskakoval mladenič Nagel, sin bogatih starišev. Mohamed je potrpežljivo opazoval podjetnost domačinov, nato pa se je naglo dvignil s svojega sedea, prijel Nagla za vrat in ga vrgel na ulico. Gosti so se vmešali v zadevo in navašili na Hasana, ki je potegnil nož in naskočil razjarjene protivnike. V pretepu je smrtno ranil nekega mladeniča, več pa jih je nevarno ranil. Tudi policija je imela težak posel in je z veliko težavo ukrotila afriškega ljubimca ter ga odvedla v sodniške zapore, dočim se Albina brezskrbno zabavlja s požunskimi kavalirji.

Sodnikov pouk.

— Vidite, to ni prav, da se hodite vedno pritoževati nad svojim možem. Za božjo voljo, saj ni iz železa in mora dosti pretrpeti. Če včasih kako neumnost napravi, ni treba takoj zdvijati. V takem slučaju se mu lepo nasmehnite in ga poljubite. In če pride zvečer po naključju bolj pozno domov, nikarte ne kričite nanj! Večerjo mu pogrejte in copate mu pripravite. Boste videli, to bo pomagalo. To bo žerjavica na njegovo glavo.

— Figo bo pomagalo! Mojemu tednu nič ne zaleže. Nekeč sem mu vrgla v glavo že lonec kropa, pa ni nič pomagalo in mislim, da bi bila tudi ta žerjavica zaman.

Merilo dostojanstva.

— »Presneto ščene! Vrag te vzemi!«
— »Vi gospod, ne žalite mojega psa, on plačuje več davkov kakor vi!«

Pri zobozdravniku.

Mali Tonček je bil prvič pri dentistu z mamico. V čakalnici je opazoval v stekleni omari razstavljene predmete, ki so pričali o spretnosti zobotehniške stroke. Posebno pozornost je pri otroku vzbudilo popolno zobovje. Tonček je potegnil mamico za rokav in dejal: »Vidiš mamica, nekaj podobnega zajtrkuje vsak dan teta Mina.«

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgledovinski roman iz starih Benetk 37

Svojih sovražnikov ni poznal. Še vedno se je imel za žrtve kakršne koli lažnjive ovadbe. Samo, kadar se je spomnil krutosti, prizadejane njegovemu očetu, se je vsa ta tema razsvetila z bliskom, enakim onim, ki so danes trgali nebo, in se je družil s sanjami njegove ljubezni en sam načrt maščevanja: preden ostavi Benetke, ubije Foscarija, ki je vodil oslepljenje starega Kandiana.

»Gospod,« je dejal Skalabrino nenadoma, »na cilju sva.«

Roland se je spravil pokoncu in je videl, da je Skalabrino privezal barko h kolu ob nabrežju nekega ubožnega mestnega dela. In takrat se je spomnil, kako je svoje dni postopal po tem delu mesta, brezskrben, zaljubljen v življenje, smeh in pesem na ustnicah. Poizkusil se je nasmejniti ob teh spominih. Toda začutil je, kako se mu krčijo ustnice in ne marajo ubogati.

»Morda sem se odvadil smehljajev,« je mislil sam pri sebi.

V naglici je pobral izpod šatora nekaj mornarske obleke, nedvomno pozabljene od lastnika gondole, in se oblekel vanje.

Deset minut kasneje je stopil Skalabrino v napol podrto hišo, napotil se po strmih stopnicah čisto na vrh ter potrkal na vrata.

Mlada ženska je prišla odpirat.

Pogled na Rolanda in njegovega tovariša je moral biti strašen, kajti ženska je trepetaje odskočila.

»Kdo ste? Kaj hočete?« je zamrmrala. »Saj nimate česa vzeti v tem beraškem stanovanju!...«

»Juana!« je dejal Skalabrino. »Torej sem se zelo izpremenil?...«

Glas mu je drhtel.

Ženska ga je pomerila z očmi, razširjenimi od groze in strmenja.

»Jezus Marija!« je dejala naposled. »Ali je mogoče, da si ti!...«

»Pojdimo zdaj noter!« je dejal Skalabrino.

Roland je stopil v stanovanje. Vse, kar je videl v njem, je bilo siromašno, a ne brez prijaznosti. Juana sama je bila olepšala svojo zunanost z rdečim svilnatim trakom in z ovratnico iz steklenih biserov. Obstala je nepremično, vsa blede, in njena roka je trepetaje pokazala na mizi kos pergamenta, ki je bil pribit na deščico.

Roland je pogledal v pokazano smer, zapazil pergament in pristopil k njemu.

Takrat je začul, kako je Juana zajecjajala:

»Včeraj sem ga odtrgala na malih vratih cerkve Marija Salute.

Tisti pergament je bil ena izmed tablic, ki so naznanjale narodu javno usmrčenje bandita Skalabrino.

Datirano je bilo s 4. julijem leta 1515.

Samo ta datum je blesnil pred Rolandovimi očmi: In zamrmral je:

»Šest let!...«

Skoraj natanko šest let in mesec dni je bilo, odkar je v jasni noči, polni zvezd in zaljubljenih pesmi, pričakoval Leonore v vojvodski palači!... Šest let, odkar so ga vrgli v ječo! Šest let trpljenja, bolečin in ihtenja!...

Roland je v prvem trenutku nepopisno zastmel. Če bi ga bil prejšnji večer nenadoma kdo vprašal, koliko časa je že zaprt, bi mu bil odgovoril:

»Dve ali tri leta utegne biti!...«

Muka dolgega jetništva in popolna nemogočnost, meriti potekajoči čas, sta mu bili prevarali spomin.

»Šest let!« je ponovil Roland.

Nad mizo je bilo zrcalo.

Pogledal se je in se prestrašil: ni se spoznal. Dvoje trdih, globokih navpičnih gub mu je prepregalo čelo; ustnice so mu bile kakor okamenete, otrpla lica so bila upadla.

Obrnil je pogled od zrcala, in nehote je zopet zagledal tablico.

Prebral jo je z bolno radovednostjo.

Bila je podpisana s tremi imeni.

In ta trojica imen je bila:

»Dandolo, državni veliki inkvizitor.«

»Foscari, dož.«

»Altieri, generalni kapitan.«

Pod temi tremi podpisi je bila prošnja škofa Beneškega, naj ljudstvo moli za obsojenčovo dušo.

In te poslednje vrstice so bile podpisane:

Bembo, po milosti božji škof Beneški.

Roland je brez besede pritegnil stol. Sedel je, oprt obadva komolca na mizo in naslonil glavo v dlani.

In nato je s čudnim glasom ponovil to četvorico imen, ki so gorela pred njegovimi očmi na pergamentu: »Dandolo! Foscari! Altieri! Bembo!...«

In zazdelo se mu je kakor da obsojenčovo ime ni Skalabrino, nego Roland Kandiano!...

XIX.

Juana.

Tudi Skalabrino je bil videl tablico, ki jo je pokazala Juana. Toda pogledal jo je samo malomarno in je zmignil z rameni. Ko je minila prva vznemirjenost, je prijel mlado žensko z obema rokama, dvignil jo k sebi ter jo poljubil na obedve lici, rekoč:

»Nisi se nadejala, da se danes vidiš, kaj ne?«

»Molila sem! je odgovorila uboga Juana in se razjokala.

»Torej me nisi pozabila? In me nisi preklinjala?...«

»Pozabiti te! Preklinjati te! Ali nisi ti poskrbel za moje detinstvo? Bil si moj starejši brat, moj oče, moja rodbina... Za druge si bil nemara razbojnik... toda meni si bil moj dobri brat...«

»To je res,« je dejal Skalabrino ganjen. Očarala si me bila...

Oriak se je bil vsedel. Juana mu je sedela na kolnih; tiho je jokala preplašeno in vzradoščeno hkrati ogledovala njega, ki ga je imenovala »brata«.

»Toda kako prihajaš semkaj? je povzela. Torej so te pomilostili?«

»Pomilostili!« je ponovil Skalabrino zamolklo. »Jaz sem se sam pomilostil!«

»Kaj hočeš reči?«

»Da sem ušel; in da, če bi krvnik in beriči desatorice zvedeli, da sem tukaj, bi moja glava čez eno uro padla na trgu Svetega Marka!«

Juana se je stresla.

(Nadaljevanje sledi)

Mali oglasi, ki vključujejo posredovanje in se objavi na eni strani, vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek 10 p.

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglaševanje trgovskega ali rokodelskega znanja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek 10 p.

Tehnična pisarna

mestnega stavbenika in obl. pooblaščenega stavb. inž. Viktor Accetto, Maribor, Kosarjeva 41. — Načrti. — Proračuni. — Nasveti. — Cenitve.

Pristno dalmatinsko vino

čez ulico, liter à Din 8, dobite v Cafovi ulici 7, dvorišče, kino »Union«. 524

Konjsko opremo

od navadne do najfinejše, dežne ponjave za konje in vozove, v vsaki velikosti nudi Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13. 330

Stanovanje,

sobo in kuhinjo s 1. ali 15. aprilom po možnosti z vrtom iščem. Ponudbe na upravo lista pod »April«. 588

Klobuki

za gospode 50% ceneje. Igo Baloh, Vetrinjska ulica 18. 601

Kolesarji, pozor!

Sedaj je tisti čas, da Vaša kolesa z malim denarjem postanejo popolnoma nova, in sicer z generalnim popravilom. Emajliranje, poniklanje, popolno razloženie, na novo namazana vsa kroglična ležišča. Shranba koles in motorjev čez zimo po minimalnih cenah. Priznana najboljša, najcenejša mehanična delavnica JUSTIN GUSTIN ČIČ, MARIBOR, Tattenbachova ulica 14, nasproti »Narodnega doma«. Zadoštuje dopisnice, da pridemo po Vaše kolo na dom. 2519

Kaj rabite za velikonočne praznike?

Sunke, kranjske klobase, ribe konzervirane vseh vrst, sir in druge delikatese dobite, najboljšje in najceneje v delikatesni trgovini Josip Šinigoj, Aleksandrova cesta 18. 420

Sobo- in črkoslikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Velika zaloga kuhinjske posode,

hišne in kuhinjske potrebščine vseh vrst. Vsaki gospodinjici znana prvovrstna emajlirana posoda znamke »Herikules« iz tovarne Sphinx. Ia. aluminijevo in litoželezno postekleno posodo. Nadalje mline za meso, orehe, kavo, mak in poper. Tehnice za kuhinjo in meropreizkusne za trgovce z uteži, ribeže ravne, okrogle, polokrogle in oglate. Lopatice za oglje, pepel in smeti. Sita, deske za testo in valjarje. Likalnike. Razne oblike za vsakovrstno pecivo. Kutije za specerijo in dišave. Kotličke in šibe za sneg. Kotličke za polento iz kotlovine. Solnike, mlečne vrčke, cedila za juho, čaj, testo in salato. Vedrice, umivalnike in vrče. Nočne posode, Stiskalnice za ocvirke in krompir. Samovare »Phobus« in druge vrste. Škafje okrogle in ovalne. Lonce za kuhanje perila in perilnice. Jedilno orodje vseh vrst. Jedilne servise iz porcelana. Krožnike iz porcelana in kamenine. Umivalne garniture in vse vrste steklene robe. Potne pletene košare in cekarje. Postrežba točna in solidna! Cene konkurenčne! Albert Vlcel, Maribor, Glavni trg št. 5. 334

Otomane, matrace

ltd. izdeluje in popravlja ter izvršuje sploh vsa tapetniška dela hitro in poceni A. Mandl, tapetnik, Gosposka ulica 36. 257

Kupim staro zlato

srebrni denar, umetno zobovje po najvišjih cenah. — Ilger-jev sin, urar in juvelir, Maribor, Gosposka ul. 15. X

Fotografiram vse.

Domači, industrijski in sportni posnetki. Nove prenosljive svetilne naprave. Najmodernejši aparati. Fotografije zopet odprte. Cene solidne. Fotomayer, Gosposka 39. 463

Ja gonilne jermene

za mline, žage in tovarne v vsaki širini dobavlja in ima v zalogi po najnižji dnevni ceni Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova c. 13. 328

Načrte lesenih hiš

dobite pri Kreditni stavbni zadrugi »Mojmra«, Maribor, Koroška c. 10. Stanejo Din 100. Natančni pogoji v »Domačiji«, Maribor. 553

Valenec

se sprejme v trgovini z železnino O. Horvat, Maribor, Kralja Petra trg. 544

PRINCESKO

ZVEZDANKO

ZVEZEK LIČNO VEZAN 12 DIN PRI UPRAVI „JUTRA“ IN „VEČERNIKA“ MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

Galanterija, drobnina, trikotaža, perilo, nogavice, sukanec, D. M. C. blago, bombaži, papir, baterije 500

NA DEBELO

Josip Mlinarič Maribor, Glavni trg 20

Pohišstvo Gospodinje pozor!

preproge, linolej, zavese, odeje, ogrinjala, namizni prti, pohištvno blago, vložki, žimnice, otomane, perje, puh, kakor tudi vsa posteljina po čudovito nizkih cenah pri

KAROL PREIS

Maribor Gosposka ulica 20.

Ceniki zastoni Ceniki zastoni

Spominjajte se CMD!

Poročne prstane zastoni

ne dobite nikjer, vendar pa po zelo nizkih cenah pri

A. STUMPF, ZLATAR Koroška cesta št. 8

193 Staro zlato in srebrne krone se vzame v račun.

Zahtevajte povsod „Večernik“!